



Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

**Katalog řemeslnicko-řivnostenské výstavy a tržnice v Karvinné
ve dnech 5.-15. července 1924 v Průmyslové škole.**

Liczba stron oryginału

60

Liczba plików skanów

60

Liczba plików publikacji

61

Sygnatura/numer zespołu

KD I 04339

Data wydania oryginału

[1924]

Zdigitalizowano w ramach projektu pt.

**Udostępnienie cieszyńskiego dziedzictwa
piśmienniczego on-line**



**Fundusze
Europejskie**
Program Regionalny



Śląskie.

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego





KATALOG

řemeslnicko-živnostenské
výstavy a tržnice v Karvině
ve dnech 5.-15. července 1924
v Průmyslové škole.



Vytiskla knihtiskárna Josefa Fibingera
v Orlové.

1924.

Navštívil Jste již
kavárnu a cukrárnu
Gabriela Böhma
v Karvinné?

Každé odpoledne koncert.
Zmrzlina. Mražená káva.
Cukrovinky ve velkém výběru.
Káva. Limonády. Pivo.
Likéry.



Obchod a kavárna v Karvinné
v Kostelní ulici.

ELEKTRICKÝ POHON DÍLNY.
VLASTNÍ ÚÝROBA LEDU.



KD 4339

Ad.:

Dr. med. J. Mazurek
Karlsbad,

Z dějin Karviné.

Počátky Karviné souvisí těsně s usazením se mnichů řádu sv. Benedikta na Těšínsku. Tito přišli do našeho kraje z mateřského kláštera z Týnce u Krakova. Usadili se v těch místech, kde je dnešní Polský Těšín. Starý Těšín, vlastně původní Těšín, byl na vyvýšenině na dnešní stanici „Pod oborou“. Pro svou nevýhodnou polohu obrannou byl opuštěn okolo roku 1217—1223. Za sídlo knížecí vlády byl zvolen dnešní Polský Těšín. Za postoupení Těšína dostali mniši náhradou Orlovou s okolním krajem. Roku 1260 (28. V.) je Orlová už farní vsí kláštera týnského. Její farář nazývá se Martin. Brzy potom byla Orlová povýšena na opatství r. 1268.

Kníže Vladislav Opolčik vzdal veškeren tento solný kraj s Dombrovou a s ostatními dědinami týnským mnichům, zní zpráva z r. 1268.

Dokladů ovšem tehdy neměli jiných na to, proč v okolí Orlové je krajina solná, než to, že vyvěrají zde ze země slanávé vody, tak zvané „solce“. Takovéto solce byly nejen v Orlové, ale i v Karviné.

Mniši usadivše se v Orlové pod vládou svého opata, založili si hospodářství podle pravidel svého řádu. A tu je nepochybně, že chovali i skot, který se volně pásal v těch místech, kde je dnešní Karviná, neboť slovo samo pochází od staropolského slova karva, což značí tolik, co naše kráva, odtud potom slulo ono místo Karvín, Karvinna, ale i Karvina,

Karvinno, což by česky znělo tolik co Kravín, Kravinna, Kravinno.

Podobně slula a sluje dodnes ves staršího původu ještě než je naše Karviná, ves týnského kláštera na Krakovsku jménem Karvin.

Po prvé se vzpomíná dnešní Karviné okolo roku 1302—15 v seznamu desátků vratislavské diecése, kolik ta neb ona ves ve Slezsku odváděla desátku biskupovi a kolik měla lánů.

O Karviné se praví, že platí z lánů po 4 škotech jako ostatní vsi na Těšínsku. „Item Carvina XII, mansi“, čili Karviná dává z 12 lánů desátek po 4 škotech.

Francký lán = 58'4 jiter — jochů čili 33'6 hektarů.
Polská hřivna slula ve Slezsku vratislavskou a měla 48 grošů.

(Česká hřivna okolo r. 1300 — 60 grošů).

1 hřivna vrat. — 1 virdunk (ferto)

1 virdung — 4 loty (lotones)

1 lot — 1½ škotu.

1 škot — 4 kvarty.

Vratislav. hřivna — 197'3 gr. stříbra.

Karviná tedy nenáležela už v té době ke klášteru orlovskému, neboť by jinak dávala desátek opatovi, nikoli biskupovi.

Desátek byl poměrně malý na Těšínsku. V ostatních částech Slezska odváděli více desátku.

Zalidnění Karviné nebylo jistě příliš velké, když se uvádí jen 12 poplatných lánů. Ale v těchto letech usadili se v Karviné na dosud nevzdělaných jejích částech noví přistěhovalci, kteří nazvali ves jménem jejího nového zakladatele a uspořadatele Arnolda Arnoldisdorf (Arnoldova ves). Tito přistěhovalci byli podle všeho Němci. Jejich fojtu vydal kníže Kazimír I. Těšínský (1316 — 1358) r. 1331 potvrzovací list.

„Ve jméno Páně Amen. Ježto všechny věci, které se dobou stanou také s časem zaniknou a se zapomenou, proto je prospěšným, aby i potvrzení podepsána a listy potvrzeny byly, pročež se stalo, že My Kazimír z Boží Milosti kníže Těšínské, potvrzujeme a schvalujeme, že Jan Šoltys z Karviné, řečené po německu Arnoldisdorf, s radou svých

bratří a sester opatrnému Jindřichovi ze „Stubnize“ a jeho potomkům, prodal fojstství své se vším příslušenstvím, totiž 52 lánů se všemi užitky a požitky; k tomu svobodný mlýn na dvoje složení, též s obou stran vodu na šír v půl provazce. Též kus svobodného pole na 240 kroků zděli a na 120 kroků z šír na místě závršku čili místa k mlýnu příslušného. Více svobodnou krčmu, rybníky, lávky pekařské, masařské a ševecké i kuzni, aby tím vládl, jak nejlépe umí. K tomu má míti z fojstství třetí groš pokutový, jaký jiní fojti v zemi dostávají. Též rybník k té dědině příslušný se všemi požitky. Nad oněch 52 lánů má míti shora jmenované fojstství $\frac{1}{2}$ lánů vlastního, a na pastvu jeden lán. A fojt z toho majetku kromě daně naší knížecí bude povinen nám jedním koněm v ceně 6 hřiven a dobrým pancířem posloužiti v čas válečné potřeby. Tomu na svědomí přidati jsme da i svou pečeť, svědkové toho byli: Václav řečený Kobelko, pán Vincenc, pán „Hirokloy“, rytíři a pan Sobek z Kornic, Matyáš z Kornic, Pelhřím Gřimislavův a j. Dáno v Těšíně, den 10. aprílis im Jahr 1331.“

V dějinách knížectví těšínského od Vin. Praska je uveřejněn překlad listu. Ale překlad je chybný. Prasek překládá slovo Bethe jednou záhon po druhé hony, a po třetí lán. Tím je jeho překlad úplně nejasný a chybný. Slovo Bethe značí v listině lán ve všech případech a dává pak teprve pravý smysl listiny. Viz Cod. dipl. Moraviae. VII. 862.

Tato listina poučuje nás dostatečně o poměrech v tehdejší Karvině, ale rozbor její vedl by příliš daleko. S usazením se přistěhovalců řídila se Karviná německým právem, měla samosprávu. V čele obce byl fojt, který soudil ostatní sousedy s přisedlými t. zv. lávníky. Ze všech pokut soudních dostával $\frac{1}{3}$, kdežto knížeti byly odváděny $\frac{2}{3}$.

K tomu měl fojt užitky z dědinského rybníka, měl právo míti mlýn na dvoje složení, z 52 lánů, které byly v dědině, dostal každý sedmý lán a z ostatních pozemků, pokud nebyly vzdělány, měl dostati, co bylo nad 52 lánů, $\frac{1}{2}$ lánů a na pastvu lán. Fojt měl právo míti sám jediný ve vsi krčmu, rybníky, pekařské, masařské a ševecké lávky, krámy a kuzni. Za všechny tyto výhody byl fojt

povinen kromě knížecí daně dostaviti se v čas válečný s jedním koněm v ceně 6 hřiven a s dobrým pancířem. Bylo tedy fojství karvínské velice cenné pro své příjmy.

Fojtství toto prodal fojt Jan Scholtis s r. 1331 Jindřichovi ze S'ubnice z Haliče. Tito přistěhovalci usadili se podle všeho v dolní části Karviné, kterou nazvali podle jejího zakladatele Arnoldisdorf, jak už bylo řečeno, kdežto horní část vsi, osazená slovanským lidem od počátku, jemuž se dostalo s přílivem přistěhovalců výhod německého práva, slula i nadále Karvino. Ještě r. 1416 potvrzuje těšínský kníže Bolek něco Mikulášovi Stopákovi z Dolního Arnoldisdorfu čili z Dolní Karviné, a'e co, to nevíme. Stopák náležel ke stavu šlechtickému, neboť roku 1425 (13./VII.) uvádí se co těšínský starosta (hejtman). Ale později nevyskytuje se už jméno Arnoldisdorf, nýbrž původní název vsi — Karviná. Zda v Karviné byl kostel o tom není zprávy. Zdá se, že náležela z počátku ku správě duchovní v Orlové, a'e příchodem nových osadníků bylo pamatováno zajisté i na faráře s přidělem půdy. Roku 1335 uvádí se které vsi okolo Orlové odváděly svatopetří, ale o Karviné není řeči. Roku 1447 uvádí se Karviná co farní ves. Jak se dostala Karviná do rukou hejtmána Stopáka, o tom není zpráv.

Po Stopákovi držel Karvinou rod Kitličů, kteří se začali psát po Karviné Karvinskými z Karviné. Roku 1445 přichází Petřík Karvinský z Karviné a okolo roku 1530 Mikuláš Karvinský, který byl roku 1573 maršálkem knížectví Těšínského. Roku 1572 je Petr Karvinský z Karviné zemským radou Těšínským. Po Karvinských drželi prý Karvinou Benkovští z Karviné r. 1595. (Ottův Slov. Naučný XIV). Od nich koupili Karvinou Laryšové ze Lhoty.

Původ rodu Laryšův odvozují středověcí kronikáři z různých končin Evropy. Ale podle všeho jsou to potomci osvětinského fojta Jana Laryše, jehož starší bratr slul Ondřej. V knížectví těšínském vyskytují se poprvé okolo roku 1515 jako držitelé Lhoty u Těšína. Je to Mikuláš Laryš a jeho manželka rodem von Sinzendorf.

Synem jejich byl Jan Laryš okolo roku 1534, jenž měl za první manželku Elišku von Baruth, za druhou manželku Sabinu Tvorkovskou z Kravař. Synem jejich byl Jiří Laryš seděním na Lhotě. Stal se potom soudcem knížectví Těšínského, zemřel r. 1588. Se svou manželkou Žofií Rudzickou z Rudzice (†1584) měl pět dětí, z nichž Bedřich Laryš ze Lhoty držel Karvinou, Albrechtice a Stonavu; manželkou jeho byla Barbara von Adelsbach, s níž měl 5 dcer a 3 syny, z nichž Jindřich pojal za manželku Evu, dceru Mikuláše sv. pána Vlčka z Dobré Zemice a manželky jeho Evy z rodu Bludovských; syn jejich Jan Fridrich byl horlivým evangelíkem, ale potom přestoupil ke katolické církvi a vynikal potom jako všichni konvertité horlivostí náboženskou. Pro svou horlivost náboženskou stal se nejdříve přísedícím zemského práva, potom maršálkem a pak hejtmanem knížectví Těšínského. Pro své zásluhy o pokatoličení země, (heros illustris meritis) byl povýšen 4. srpna 1654 do stavu svobodných pánů s přídomkem ze Lhoty a z Karviné na Karviné.

Manželkou jeho byla dcera z rodu Gošických. Otec její byl zabit r. 1620 Poláky, když tito vpadli na Těšínsko za povstání českého. Matka její byla Anna Klochovna z Kornic.

Z této doby zachoval se nám popis církevních poměrů v Karviné z roku 1688. Kostel byl zasvěcen sv. Martinu, byl zděný a klenutý nad hlavním oltářem, v lodích byl strop z desek pěkně pomalovaných; podlaha byla v kostele z hlíny, okolo oltáře z cihly, kostel byl velice nízký a poněkud bylo uvnitř temno. Na straně epištolní byla zděná klenutá kaple rodu Laryšů, uzavřená železným mřížovím, tam také bývaly všechny věci kostelní uschovávány, neboť sakristie na evangelijní straně s nízkými dveřmi byla zříceninou a pro přílišnou nízkost stropu opuštěna.

V kostele byly 4 oltáře, dva zděné, dva ze dřeva atd. Posvěcení chrámu slavilo se 2. neděli po sv. Bartoloměji. Dřevěná zvonice byla u samého kostela přistavěna. Luteránů bylo tehdy ještě okolo 30 v Karviné, ostatní byli katolíky.

Farářem byl v Karviné Jan Klescz, rodák frýdecký, starý 38 let, studoval v Olomouci, kde po-

výšen byl na bakaláře filosofie. Vysvěcen byl roku 1678 v Nise, byl potom půl páta roku za vikáře v Těšíně, odtamtud dostal se za faráře do Karviné dne 22. září 1683, obrátil prý na víru 300 lidí.

Žákem (rektorem) byl tehdy Matyáš Laurentz, tkadlec, sloužil už roku 1688 7 let. Školy neměl. Pouze malá zahrádka zde byla.

Z případku od kostela dostával $\frac{1}{3}$, ofěru měl o Novém roce, od každého osadníka 2 chleby, znal čísti a naučil se zpívatí bez not, psátí neuměl a mládeže k vyučování také neměl.

Vistetátor biskupský napoměl faráře, aby náležal na patrona kostela, aby vystavěl opět školu.

Synové Jana Fridricha Laryše byli Jindřich Ferdinand, svobodný pán ze Lhoty a z Karviné, pán Karviné, Albrechtic, Solce, Roztropic, Bělovicka, Těrlicka, Grodce, Bírů, Světošůvky atd., císařský komoří a zemský hejtmán knížectví Těšínského; zůstal svoboden (†1730), bratr jeho slul František Vilém sv. pán Laryš, stal se držitelem panství na Hornohlohovsku, vrchním zemským soudcem knížectví opolského a ratiborského.

František Vilém hrabě Laryš sloužil jako císařský rada v Lehnici v Dol. Slezsku a za války s Pruskem získal si veliké zásluhy o císařské zájmy, nešetřil zdraví, majetku a života v bojích proti Prusku. V té době r. 1737 byl stržen starý zděný kostel a vystavěn dodnes stojící starý kostel.

Po záboru větší části Slezska pruskou mocí stal se hrabě František Laryš r. 1747 císařským radou a zemským starším v Těšíně. Za své zásluhy povýšila jej Marie Terezie co královna česká dne 24. IV. 1748 do stavu hraběcího v Čechách. Manželkou jeho byla svobodná paní Marie Anna Barba z Cosy.

Synem jejich byl Jan Erdmann Florian (*1737, †1792), manželkou jeho byla Marie Anna, hraběnka z Hodic. Synem jejich byl Jan Josef Antonín (*1766, †1820), který pojal za manželku Annu svobodnou paní z Mennichu aneb z Männichu (Moenich je historicky nesprávné), bohatou dceru posledního svého rodu Václava svob. pána z Mennichu na Raduni, Studénce a Jistebníku na Opav-

sku. Její otec projevil přání na smrtelné posteli, aby jeho erb i jméno splynuly s erbem i jménem rodu Laryšů. Od těch dob píší se Laryšové ze Lhoty, a z Karviné Laryšové z Moennichů, což císař potvrdil r. 1791 (24./I). Hrabě Jan Laryš Moennich koupil menší panství Lutyňské, potom r. 1792 Fryštátsko, r. 1801 Stanislovice (Stänzelsdorf) a r. 1800 biskupské lenní panství Životice u Opavy, prodal však část Petrovic. Okolo roku 1820 náležely hraběti Laryšovi panství Fryštát, Lutyně, svěreňské panství Karviná, statky Petrovice, Suchá, Stanislovice, Miserov a panství těrlické a panství životské u Opavy. V té době začalo se také dolovatí uhlí v Karviné. První pokus se stal r. 1776, pak 1785, potom 1794 a 1801. Od té doby nebylo už dolování přerušeno. Mimo to založil hrabě ve Fryštátě u zámku po způsobu anglickém sad (1804) a stál v čele hospodářského pokroku své doby. Na panství karvínském, k němuž náleželo 6 mlýnů, 11 dvorů, 4 ovčírny, v nichž choval nejlepší druh španělských ovcí zvaných merino (9000 kusů), ba okolo roku 1840 chovalo se na jeho panstvích těrlických okolo 40.000 nejlepších ovcí.

Syn jeho Jindřich Laryš (*7. I. 1793, †21. IV. 1859 ve Florencii) podporoval ještě více rozvoj průmyslu na svých statcích, založil cukrovar v Suché, továrnu na kameninu v Lutvni, vystavěl pivovar, založil důl Františku roku 1856, Jindřich a Gabrieli r. 1853.

Obrat peněžní byl okolo r. 1840 na jeho panství karvínském 700 000 zl.

Synové Jindřicha Laryše a manželky jeho Jindřišky roz. hraběnky z Haugvic (14./VII. 1799, †19. VII. 1884 na Světlově na Moravě na svém statku) byli Jan a Evžen. První stal se hlavou rodu. Manželkou jeho byla Františka svob. paní von Kast. Vstoupil po studiích do státní služby, potom po smrti r. 1859 otce šel do Anglie, kde zabýval se studiem hospodářským a věnoval se po návratu správě svých statků.

Se zavedením ústavního života v Rakousku r. 1861 stal se zemským hejtmanem slezským, členem panské sněmovny, r. 1865 ministrem financí

v ministerstvu Belcrediho a r. 1865 vzdal se po pádu Belcrediho i úřadu zemského hejtmána slezského. Hrabě Jan Laryš podporoval rozvoj hospodářský na Těšínsku a byl členem hospodářského spolku těšínského, v němž se združovali polští i čeští rolníci z Těšínska k vzájemné podpoře. Snahám slovanským byl nakloněn. Zemřel v Anglii 3. VI. 1884 na pronajatém panství Lamport Hull v North Hamptonsire.

Nástupcem jeho stal se jeho syn hrabě Jindřich Laryš (*13./2. 1850) Za něho vystavěn byl v Karvině nový kostel a usazení při něm jezuité na přání jeho choti. Po jeho smrti přešlo panství na jeho syny.

Rod Laryšů získal si velké zásluhy o hospodářské povznesení země. Je podivuhodno, jak šlechta na Těšínsku nedovedla kráčet s duchem doby a proto klesal její význam, šlechta se ztrácela, až zmizela. Pouze Laryšové dovedli čelit době, zvláště od dob dolování uhlí.

Roku 1800 měla Karviná 603 obyv.; ale od vystavění bohumínsko-košické dráhy r. 1870 začal na karvínsku rychlý rozvoj dolování a tím i stoupal počet obyvatelstva, takže Karviná měla r. 1880: 858 Čechů, 551 Němců, 3770 Poláků, čili dohromady 5 179 obyvatel, roku 1890: 394 Čechů, 718 Němců, 6235 Poláků, roku 1900: 509 Čechů, 1113 Němců, 12052 Poláků, roku 1910: 860 Čechů, 1980 Němců, 13546 Poláků. Se vzrůstem obyvatelstva rostlo i školství.

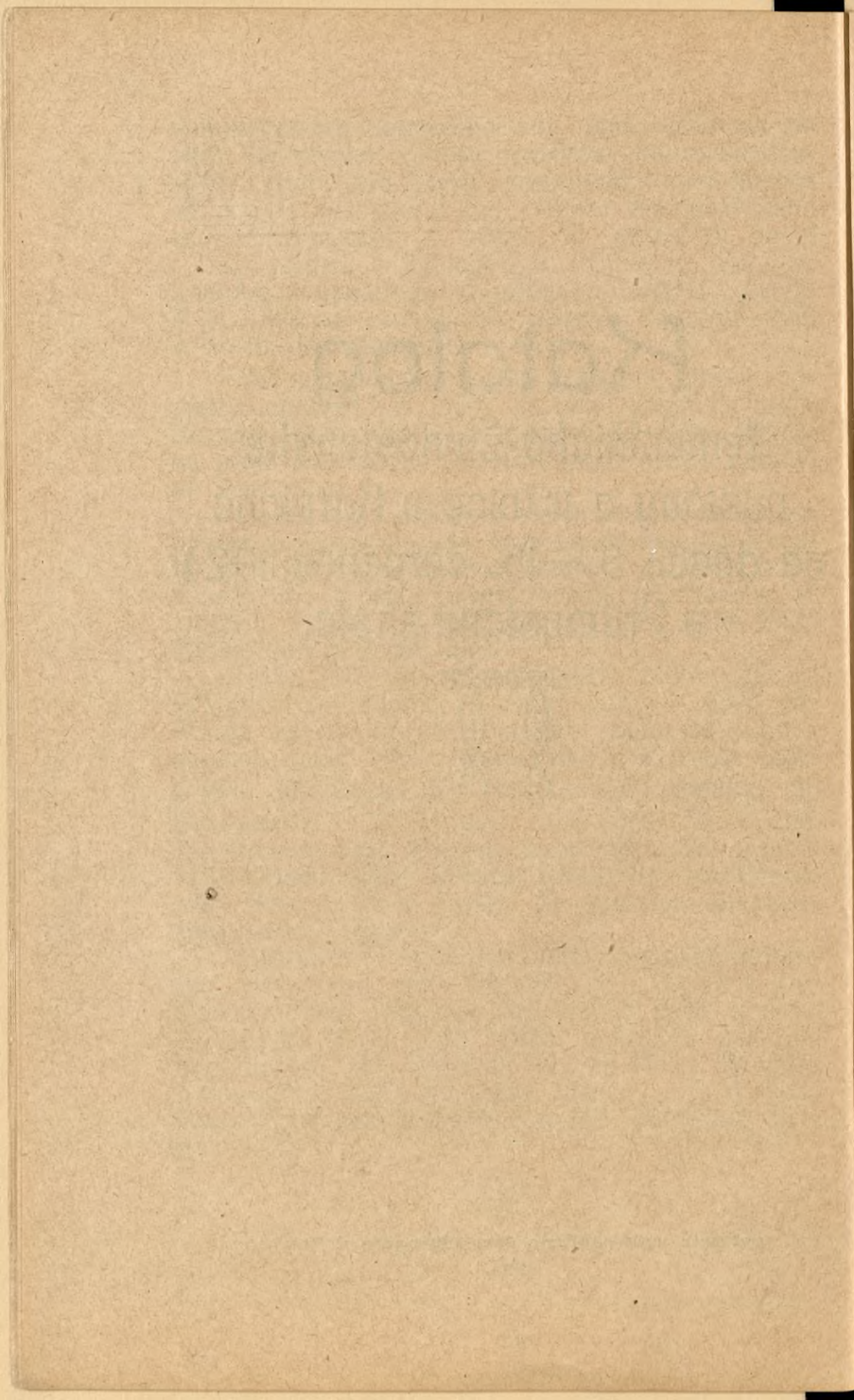
Původně učilo se ve škole karvínské moravsky, ale po roce 1871 změněny byly školy v polsko-německé. Konečně před válkou došlo k založení české školy, jejíž vzrůst a rozvoj zadrželo nepřátelství proti českému lidu za války. Po válce a sporech o Těšínsko nastal utěšený rozvoj všeho školství na karvínsku a Karviná povýšena byla na město.



Katalog

řemeslnicko-živnostenské
výstavy a tržnice v Karvinné
ve dnech 5.—15. července 1924
v Průmyslové škole.







M. L.:

Můj lide slezský!



ak v dálce vzpomínám — v šťastnějších bratří
krajích

na Tebe lide můj, ubohý, pokořený —
a na Tvou krásnou zem po otcích zděděnou,
jenž každým novým dnem se zvolna mizet zdá
v příboji kletém cizáckého moře.

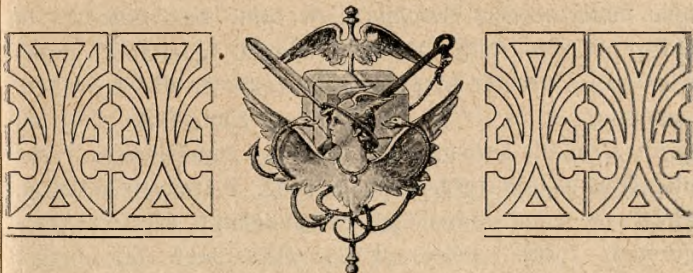
Tak často vzpomínám! A v duši hořko cítím —
a v hloubi prsou kdes, jak strašný, černý přízrak
se vzbouzí revolta a odpor zlověstný
naproti křivdám všem a proti bezprávím,
naproti hříchům všem a mrzkým nectným činům,
jež pášou na Tobě zákešní nepřátelé
se svými satrapy a smečkou otroků,
již duši svou i čest i jméno zaprodali
do služeb cizáckých — a podlou svoji šíj
ochotně sklonili pod jařmo mamonu —
a nejdívěji proti Tobě šílí — ač krev jsou z krve Tvé —

A duši mou se nese tiše, bolně vidina Krista — — —
nad svým těžkým křížem stojí zkrodcen a nahý
a rota, zpitá mstou a sveřepostí zpupnou —
o roucho jeho kostky nedočkavě metá —
tož o Tvou rodnou zem a o Tvou českou řeč
a nejdražší Tuhj statek, lide slezský: o Tvé dítě!

A revolta se v duši výše týčí a spolu víra nezlomná,
že přijde jednou chmurný den a slavný,
den konečného s vrahy účtování,
kdy pěstí, bojem dlouhým zocelenou
zabušíš na brány u paláců jich zlatých,
by vzali odplatu . . .

Jen nezoufej, můj lide tichý, dobrý,
chraň statky nejdražší tak, jak Jsi dosud chránil
a jak Jsi dotud stál — i dále věrně stůj
na předních strážích svých — a nezhyneš!
Též Tobě vzejde ráno, jež vzchází všude tam,
kde síla právo deptá.





K. Šmuk:

Kam spějeme.

Zjevy, se kterými se setkáváme v našem českém veřejném životě a zejména na poli hospodářském, nutí každého dobrého českého občana k uvažování. Jsou to zjevy nemoci, která začíná hlodat na zdravých základech naší těžce dobyté svobody. Poslední projevy ve valných hromadách a schůzích korporací národního významu vrhají divné světlo na smýšlení a nazírání části vedoucí inteligence v těchto korporacích na hospodářský boj českého národa a na význam české výroby a českého obchodu v boji o zabezpečení naší samostatnosti. Projevy tyto ukazují, po jak špatné a chybné cestě ubírá se veliká část našich veřejných pracovníků, a to i v korporacích, které za Rakouska vedly hospodářský boj za osvobození českých měst, za hospodářské posílení českého obchodu průmyslu a tím pracovaly k samostatnění celého českého národa. Jsou ještě v živé paměti boje o Litovel, Vyškov, Branice a j., kde právě vzrůstem a podporou českých živnostníků a obchodníků padaly hrdé hradby germanisáčů, držené a podporované německým obchodem a průmyslem. Ve svobodné republice zapomíná se již, že české obchodnictvo a živnostnictvo tvořilo v takových místech hradbu, o kterou se tříštil vztek našich nepřátel a že

bylo vůdci a rádci českému lidu tam, kde úředník, ať státní či soukromý, nesměl, nemohl anebo z obavy o existenci nechtěl se postavit veřejně do služeb národa. Zapomíná se, že český obchodník a živnostník plnil na všech stranách své národní poslání. Zaměstnával české příruční nebo tovaryše, kupoval zboží u českých výrobců, kteří zase zaměstnávali jen české dělníky, úředníky, podporovali české spolky, školy, podporovali tak vzrůst pevných českých posic a přebírali při vhodných příležitostech vládu měst do svých rukou. V šestém roce československé republiky připomínáme, že kdyby národohospodářskou snahu Frant. Palackého, Dr. Bráfa a j. byl pochopil a plnil český lid a celá česká inteligence, — mohli jsme u převratu 28. října býti hospodářsky daleko silnější, vyspělejší a o mnohém směru neodvislejší a naše snaha o upevnění a konsolidování poválečných poměrů úspěšnější. Tam, kde ještě dnes vládne cizácký kapitál, využívající každé příležitosti způsobiti překážky a nesnáze v uspořádání a zabezpečení naší měny, stál by již český majitel a české úřednictvo, spolupracující na velkém díle svobodné a demokratické československé republiky. Kdyby na všech těch místech byl stál český člověk, nemusely býti ani poměry tak zkorumpované, nemuselo býti ani tolik afér, které jedině prýští z pramenů nám cizáckého kapitálu. A proto také tato krátkozrakost vládních činitelů a veliké části vedoucí inteligence k otázce hospodářského osamostatnění zaráží a naplňuje obavou do budoucna.

České obchodnictvo i živnostnictvo, na kterých se požadují značné oběti ve prospěch národních, kulturních i humanitních účelů, z jehož řad mnozí krváceli při osvobodovacím díle, nemohou déle klidně tomuto sebevražednému směru české výchovy přihlížeti. Nechce býti spoluvinníkem na neštěstí, které českému národu z této hospodářské lhostejnosti poplyne.

České obchodnictvo a živnostnictvo pozvedá svého hlasu ne ze ziskčnosti a touhy po zbohatnutí, anebo ze

zájmů konkurenčních, jak se nám při všech našich snáhách vytýká, ale proto, že vidíme, že se celý národ ve své stranické zaslepenosti, vzájemné nenávisti a nedůvěře řítí do záhuby.

Ani největší politický a hospodářský analfabet nebude přece tvrditi, že jsme zabezpečeni proti jakémukoliv překvapení a že se nám nemůže ničeho již státi. Nikdo, kdo sleduje vývoj světových poměrů, nemůže tvrditi, že tragédie roku 1914 se více opakovati nebude. A kdyby k ní došlo a národ náš byl v těch nebo ještě horších hospodářských poměrech, jako je dnes, bylo by zle, až příliš zle.

V Německu, Rakousku, Anglii, Francii a j. mají průmysl z veliké části, ba skoro celý v rukou příslušníků vlastního národa a tak, bude-li toho potřeba, postaví se celý národ, tedy i průmysl do služeb své vlasti, jak jsme toho byli svědky v roku 1914 i v nebožce Austrii.

Ale v naší československé republice, budou-li míti nadále hlavní slovo ve všem Němci a jim přes všechny kopance oddaní židé, vypoví nám v těchto vážných chvílích celá výroba službu a my budeme tu státi, abychom se vyjádřili lidově, „s otevřenou hubou“, neschopni jakéhokoliv odporu nebo obrany.

Myslíte, že německo-židovští továrníci, inženýři, úředníci a dělníci, zaměstnaní v těchto závodech, budou pracovati pro obranu čsl. republiky? Myslíte, že je k tomu donutíte, když vypoví službu? Nikdy ne! — Poněvadž k tomu nebudeme míti ani odvahy ani síly!

Naši dobří čeští lidé musí nyní hledati svůj chléb za hranicemi vlasti, kteří pak v době, kdy čsl. republika bude potřebovati jejich paží k ochraně svobody, budou museti nečinně přihlížeti ze vzdálí, jak tisíce cizinců, kteří následkem naší hospodářské neuvědomělosti a lhostejnosti z naší práce žili v blahobytu a přepychu, vpadají ozad tomu lidu, který je živil. Sami však vyhostění za hranice, přispěti k pomoci nebudou moci.

Bylo by to hrozné procitnutí a proto je třeba, aby si český lid, česká inteligence uvědomila kam spěje ve své krátkozraké hospodářské politice. Podržme si jen trochu zrcadlo skutečnosti.

Češi, vyspělí a vynikající, vedoucí cizáckých závodů a obchodních domů, rostoucích jejich schopností a důvěpím, za které poměrně nepatrná mzda byla jim odměnou, rozhodli se zřídití takový podnik sami, nebo ve společnosti s jinými českými lidmi.

Po celé řadě svízelnů, i vlastními lidmi způsobovanými, přivedou závod do chodu. Začali vyráběti dobré, ba lepší zboží nežli firmy cizí, ale za krátko zklamání, zničení odcházejí zpět do služeb cizích. Proč? Nebyli pochopení! Neuměli v tom chodit, nerozuměli tomu atd., znějí úsudky veřejnosti. A zatím podlehli nezřízené konkurenci kapitálu silného cizince, podlehli, nenašedše podpory u obchodnictva, které, rovněž nepochopením českého lidu, české inteligence, nachází se z veliké části českému osamostatnění nepřejících rukou.

Byli opuštěni českým lidem, jehož chtěli vymanit z hospodářského područí cizáckého kapitálu.

Podlehli v boji konkurenčním, neboť český lid, česká inteligence záviděla jim možného úspěchu a proto raději kupovala u cizácké firmy, která slevila na zboží, aby české podnikavé lidi ubila, neboť, až je ubije a znemožní, zvýšením cen si pak ztráty nahradí. Různé omluvy a výmluvy jsou jen ohlušování českého svědomí.

My víme, že náš český průmysl, náš český obchod jest v začátcích, že zápasí s finančními nesnázemi, že nemá ještě žádné obchodní tradice, jako má německo-židovský obchod, ale na tolik je již vyspělý, že může každého občana československé republiky k úplné spokojenosti obsloužit. Nesmí se také zapomínati, že jest to prvá generace českého průmyslu i obchodnictva, která žije, roste, jak se lidově říká, od píky, a že v mnohém i při nejlepší vůli nemožno obsloužit tak, jak by si to

i sám český výrobce, obchodník přál. Ale i tu přicházíme k temné stránce. Český inteligent, česká žena promíne daleko větší vady a nedostatky, někdy i úmyslné nereelní poklesky židovsko-německému obchodu, ale neodpustí sebemenší, někdy jen na nedorozumění spočívající omyl, obchodu českému. — A jestliže český podnik, český obchod prosperuje a má úspěchy, vzdor všem překážkám, tu teprve vidíte českou povahu, tu nenávisť a závist. Že bohatnou židé, Němci, že staví paláce, vozí se v autech, to je u nás věci samozřejmou, ale běda českému obchodníku, kdyby se mu jen trochu lépe dařilo a svoji churavou ženu vezl autem nebo kočárem třeba jen do nemocnice, je pomlouván, ubíjen, uštván do nemožnosti.

Na útisk Němců se skuhrá, nadává, ale o tom však neuvažuje nikdo, jak brzy musely by se změnit poměry nejen v Ostravě, ale i v Opavě o jinde a jinde. Musely by zmizeti v krátké době všechny českého města nedůstojné zjevy, jako jsou německé školy, obchody, pojišťovny atd., kdyby český lid a inteligence konala svou hospodářskou povinnost.

Nezpamatuje-li se co nejdříve a nebude-li ji konati dle Palackého hesla „Svůj k svému“, pak osud, jaký je stihne, si plně zaslouží.

—uk.



Antonín Sucharda

v Orlové,

Masarykova tř. Proti nemocnici.

Ceny levné.

Solidní obsluha.

Dámské látky, delény,
eponge, etamíny. Pán-
ské prádlo značka
„Zvon“.

Linoleum.

KOBERCE.

Pokrývky. Dámská konfekce. Záclony.

Výrobky DMC. Přípravy pro švadleny.

Josef Smyček,
odstředivky a vaříče



Český Těšín.

Frant. Gajda,

sedlář

v Karvinné

doporučuje se k veškeré práci do
oboru jeho spadající.

Solidní vypracování! Levné ceny!

Otevření kavárny v Karvině!

P. T. obecnstvu v Karvině a okolí!

Podepsaný dovoluje si oznámiti, že otevřel v nové budově Městské spořitelny v Karvině

kavárnu a restauraci

u zástávky Ostravsko-Karvinské lokálky „Pivovar“.

Kavárna jest co nejmoderněji vypravena. - Dva moderní kulečníky. Herna. Samostatná klubovní místnost. Veškeré časopisy denní i revuelní.



Jako odborník vynasnažím se P. T. hosty co nejlépe obsloužiti nejlepšími nápoji a jídly v každé době.

O vzácnou přízeň prosí

JOSEF OSTÁREK,

kavárník a restauratér.

Larisch = Mönnichova LIHOČISTNA A OCTÁRNA V KARVINĚ

vyrábí z vlastních bramborů prvotřídní líh nejlepší jakosti, Exquisit-Tuiplo 96·5—97 stup., hodící se ku výrobě nejjemnějších likérů. Dále líh denaturovaný k pálení a svícení. **Dynalkol**, lihobenzolová směs pro pohon motorů.

Octárna v Karvině jest nejmoderněji zařízená. Vyrábí 10% lihový kvasený ocet výborné chuti. Jako specialitu vede ocet malinový a estragonový pro velké hotely a restauranty.

PARFUMERIE,
barvy, laky, fermeže a ve-
škeré zboží v obor spada-
jící, nabízí

DROGERIE
Leopold Klocek,
Orlová.

Solidní obsluha!
Mírné ceny!

Frant. Oczko,
řezník a uzenář
Karvinná.



Elektr. zařízení dílny.
Denně čerstvé uzení-
ny. Velký výběr masa.

Emilie Švehelková,
dámská krejčová
v Orlové.

První továrna umělých listů,
květín a náhrobních věnců

K. Vondrášek,
v Kolíně.

Zvláštnost: Myrtové věnečky
a kytičky pro nevěsty.

Zastoupení:

Míšová, zahradnictví v Orlové.

CIHELNY

**kamenouhelných
dolů**

**Orlová-bazy
v Orlové**

**vyrábí veškeré
druhy**

**cihlářského
zboží.**



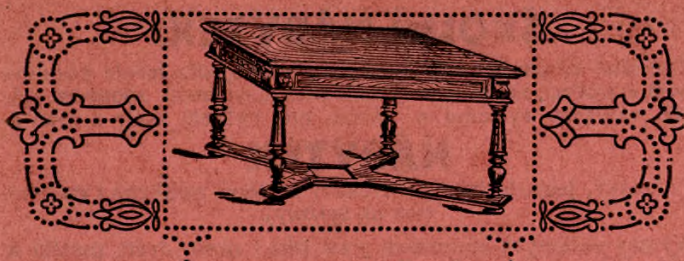
Jan Charvot,
Rychvald,
klempíř

doporučuje se k pracím do jeho
oboru spadajícím, které pro-
vádí co nejpečlivěji a za levné
ceny.

Jindř. Krůtová,
knihupectví a papírnictví
Karvinná

doporučuje svůj sklad k nákupům
veškerého zboží do jejího oboru
spadající.

Denní časopisy.
Psací potřeby.
Knihy.



NÁBYTEK

Rudolf Špaček

Továrna:

Zábřeh nad Odrou.

Telefon 15.

Sklad: MOR. OSTRAVA, Velká
ulice 20. Telefon 880/VI.



ŠKOLNÍ NÁBYTEK.

Speciální výroba lavic s překlápovacími sedadly, tabule posunovací a otáčecí, zařízení učeben, ředitelen, kabinetů, sboroven atd. dle vlastního systému a návrhu pro veškeré školy a ústavy.

NÁBYTEK

občanský, jednoduchý i přepychový ze dřeva měkkého i tvrdého (též na splátky).

Výroba veškerých stavebních prací jako: oken, dveří, portálů a jiné. Zařízení kancelářů, škol, kaváren a obchodů zhotovuje a dodává

továrna na nábytek a stavební práce

IG. BLAŽEJ V PORUBĚ U SVINOVA

(Slezsko), spol. s ruč. obmez. Telefon: Svinov čís. 5.

PARNÍ PILA

a obchod dřevem dodává veškeré druhy řeziva jak pro stavby, tak pro různé výrobky. — Rozpočty a nákresy na požádání. Návštěvy skladů po celý den i v neděli dopoledne, bez nucení ke koupi, jsou vítány.

Karel Galuška **v Michálkovicích**

strojní stolařství nábytku a staveb

doporučuje svůj závod k veškerým
pracím do oboru jeho spadajícím.

KONKURENČNÍ CENY!

Výrobní družstvo stavebních a nábytkových truhlářů v Dombrově,

zaps. sp. s ruč. obm.



Provádí veškeré práce truhlářské, nábytkové, stavební a jiné do toho oboru spadající.



Provedení solidní a za ceny konkurenční!

Jediný speciální závod pro pánskou garderobu

JAN STACH,

**prvotřídní krejčovský závod,
obchod hotovými obleky, sklad
sukn a krejčovských příprav**

V ORLOVĚ.

**Zve k nezávazné návštěvě svého
bohatě zásobeného obchodu.**

Obsluha solidní!

Ceny levné!

„Elektroferra“,

společnost s ručením obmez.

v Orlové-Karvinné.

Rozpočty na požá-
dání zdarma.

Rozpočty na požá-
dání zdarma.



Odborný elektrotechn. a mechanický závod.

Provádí veškeré elektr. instalace pro světlo a
pohon. Elektrické zvonky. Hromosvody. Vyrábí a
dodává: Elektr. topné a vařící přístroje. Elektr.
osvětlovací tělesa ve všech slozích. Ceny mírné.

Továrna na mýdlo a sodu

Jan Ručka a spol.



Moravská Ostrava

JOS. PULICAR,

== pánský a dámský krejčí ==

Karvinná,

Hlavní třída 284.

provádí veškeré práce do
== jeho oboru spadající. ==

Máte žízeň? Jste nemocen?

Pak pijte sodovou vodu, limonádu a šumicí nápoje od fy.

***Antonín Válek,
ORLOVÁ, Dvů Hranice.***

Žádejte v hostincích, obchodech a kavárnách, na výletech a slavnostech. Výrobky vyznamenány čestným pochvalným diplomem na výstavě v Dobré a Mor. Ostravě. Bolení hlavy a žaludku, špatné trávení, ochablost a únava jak tělesná tak duševní přestává pitím výrobků fy Válek. Okuste a přesvědčíte se sami o jejich výborné jakosti a zachutnají Vám i oblíbíte si je tak, že budete pít výrobky jediné od této firmy.

Maxmilian Fiscek

**instalatérský a elektrotechnický odborný závod
ve Fryštátě.**

**Zařizování vodovodů, koupelen, umývár-
ren, splachovacích záchodů. - Zavádění
elektrického proudu. Lustry. Montáže
všeho druhu.**

Levné ceny! Solidní obsluha!

Natěrač, lakýrník a malíř pisma

ALOIS KRÁL

v Orlové, Těšínsko.

Přijímá veškeré práce do oboru toho spadající jako: Malování skleněných firem, reklamních štítů, lakování kočárů, natírání veškerého nábytku a staveb za ceny nejnižší ve vzorném provedení.

Klavíry, pianina, harmonia prvotříd. známek jako: Förster, Petrof, Scholze, Koch, Korselt, Rössler, Rähse a j.

dostanete v největším odborném závodě na Ostravsku u firmy

V. KUNC v Mor. Ostravě



tovární výroba veškerých hudebních nástrojů.

Mistrovské housle, jakož i piechové nástroje ve velkém výběru. Veškeré opravy.

Telefon 1011.

LEO FRANK,



Moravská Ostrava,
Ulice 28. října,
filiálka v Karviné,
naproti staré lékárny.

Šicí stroje. Dětské kočárky.
Jízdní kola. Železné postele.
Kyvadlové hodiny.
Gramofony.



Prodej také na splátky.

Závod pro zařizování vodo-
vodů a ústředního topení

Ing.

Miroslav Rošický

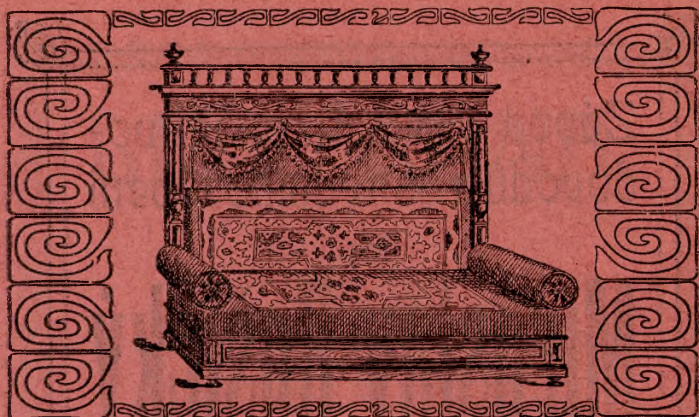
v Orlové.

Telefon č. 52. Sklad naproti nádraží Orlová.

♦.....○○○○.....♦
*Dodává a zařizuje domovní vodo-
vodní instalace, koupelny (jedno-
duché i přepychové). - Samočinné
domovní čerpací stanice. Projek-
tuje a staví vodovody pro průmy-
slové závody a obce.*

♦.....○○○○.....♦
Opravy rychle a levně.





R. WECHSBERG,
SKLAD NÁBYTKU,
LAZY - KARVINNÁ (Hohenegger).



doporučuje svůj bohatě zásobený sklad ložnic, jídelen, kuchyní, jakož i veškeré zařízení bytové dle přání za ceny konkurenční.

Městská spořitelna v Orlové

Telefon číslo 56.



Účet pošt. úřadu sek.
73.724.

Vklady úsporné a na běžný účet.

Neobmezená a neodvolatelná záruka
města Orlové.

**Nejbezpečnější uložení
úspor.**

Úvěry hypoteční, stavební, na cenné papíry,
směněné, kryté. Úhrady do ciziny. Inkaso.

Nejvhodnějším dárkem jest spořitelní knížka !

Úřední hodiny : Od 8-12^{1/2} a od 14^{1/2}-16. V sobotu
od 8-12. V neděli a svátek se neuráduje.



A. BARON,

hudební nástroje a obchod hudebninami
v Karvinné.



Sklad klavírů, pian a veškerych nástrojů
pro hudby. Flétny, mandoliny, kytary a
eitery. Lidové hudební nástroje. Veškeré
součástky pro hudební nástroje. Struny
všech druhů. Hudební školy pro veškeré
nástroje, jakož i hudební díla. Opravy ná-
strojů hudebních provádí se nejpečlivěji
během 8 dnů.

První hudební závod na Těšínsku.



Hlavní zastoupení chvalně známé firmy „DABIBOR“
pro Těšínsko.



ALOIS BÖHM,

podnikatelství pozemních staveb

Karviná.



Čalouník a ozdobník

ALOIS BRUS

VÍTKOVICE, Nerudova čís. 38.



**Vyrábí: Pohovky, otomany,
matrace, klubovky, rolety
atd. Ceny konkurenční.**

Knihtiskárna Knihařství

Josef Fibinger v Orlové

*zhotovuje veškeré do
oborů spadající práce
rychle, moderně a co
nejlevněji.*



*Speciální výroba reklam-
ních plakátů a nástěnných
kalendářů.*

P. T. ctěnému obecnstvu v revíru
ostravsko-karvinském nabízí své služby
ku zhotovení velmi levných vzorně a
bezvadně provedených obleků občan-
ských i stejnokrojů dle nejnovějších vzorů.

LUDVÍK BLAHUTA,
krejčovský závod
SLEZSKÁ OSTRAVA,
Jaklovecká ulice č. 319.

Vlastní sklad látek a bohaté
vzorníky k dispozici.

 **Nejvyšší cena Průmyslové a živno-
stenské výstavy v Moravské Ostravě.** 

Prohlédněte jeho výstavní stánek a máte-li
zakázku, navštívíte jeho závod.

Augustin Burda,

stolařství nábytku a staveb

v Karvinné, Hlavní třída 27.

nabízí se k provedení všech prací
do oboru jeho spadajících.



Bohatý sklad nábytku vlastní výroby!
Levné ceny! Solidní obsluha!



MUDr.
Hynek Rübenstein,
Karvinná.

Zubolékařský a zubotechnický atelier.



Provádí veškeré v jeho obor spadající práce. Plombování zubů, korunky, zuby čípkové atd. Umělé chrupy v kaučuku a ve zlatě, práce můstkové všech systémů.

Veškeré opravy se neprodleně vyřizují.



Ordinuje denně od 9. do 11. hod. a od 15. do 17. hod. **Od 1. srpna v novostavbě
Městské spořitelny.**



Ant. Motloch

v Dombrově,
malíř a natěrač



Provádí veškeré práce
do oboru jeho spadající
oooo za levné ceny. oooo

Karel Ramík

v Karvinné,
knihař

Doporučuje své služby
k veškerým PRACÍM
KNIHAŘSKÝM. Vzoré
provedení. Levné ceny!

Státní průmyslová škola v Karviné.

Organisace školy.

Škola má dvě oddělení:

1. Vyšší školu strojnickou,
2. Mistrovskou školu strojnickou.

Vyšší škola strojnická poskytuje žákům ucelené všeobecné a odborné vzdělání theoretické i praktické, jakého potřebují majitelé neb správcové menších strojnických a jiných závodů se strojním zařízením a techničtí úředníci těchto závodů. Studium trvá 4 roky a ukončuje se maturitní zkouškou ku konci čtvrtého ročníku.

Mistrovská škola strojnická.

Poskytuje příslušníkům odboru strojnického takové theoretické a praktické vzdělání, aby mohli na podkladě další praxe státi se předními dělníky, dílovedoucími, montéry, strojvedoucími, samostatnými strojnickými mistry, technickými sílami v závodech se strojním zařízením, nebo po jednoleté praxi jako pomocníci, samostatnými živnostníky v tom oboru, ve kterém se vyučili. Za tím účelem vydává se absolventům vysvědčení na odchodnou s příslušnou doložkou oprávnovací.

Vyžádejte si prospekt školy.



Pivovar Karvinná

**doporučuje své chvalně
známé výrobky:**

20° porter

16° exportní pivo světlé

12° pivo světlé

10° pivo světlé

10° pivo tmavé



**Ředitelství
Larisch-Mönnichova
pivovaru.**



*P. T. obecenstvu nabízím k příští
saisoně v bohatém výběru*

veškeré kožešiny

*v provedení prvotřídním a jedno-
duchem a kůže tu- i cizozemské
ve všech jakostech.*

*Opravy, modernisování a objednávky vyři-
zuji se levně a rychle. - Prohlédněte výstavní
exposici a navštivte odborníka. Žádná nucená
koupě.*

Solidní obsluha.

Nejlevnější ceny.

*Vlastní výroba čepic i z přinesené látky. Sklad
holí, deštníků a klobouků.*

KAREL MEZERA,

kožešník

VORLOVÉ, náměstí u kat. kostela.

František Fill,

sedlář

v Karvinné



*doporučuje se ct. přízni P. T. obe-
censtva solidním, rychlým a laci-
ným provedením všech prací ča-
lounických, sedlářských, řemenář-
ských a brašnářských.*

Dokonalá práce zaručena.

DROGERIE
JOS. PAĐOUR,
KARVINNÁ, Kostelní ulice.



Odborný závod materiální laky,
barvami, potřebami pro živno-
stníky a řemeslníky.

PRAPORY,

pohřební věnce, kytice a
stuhy nejlevněji dodá

Viktor Hrbáč,
Mor. Ostrava,
Zámecká ul. 10.

Vilímkovo mýdlo s poprsím

Prvý pokus
každého
přesvědčí!



Prvý pokus
každého
přesvědčí!

bylo, jest a zůstane prádlu
nejprospěšnější.

Slaměné výrobky

jako: klobouky, brašny, koberce, hole,
košíky, trubičky na pití limonády a ve-
škeré výrobky ze slámy dodá Vám za
nejlevnější ceny

**Družstvo na výrobu slamě-
ných klobouků a brašen
v Lipové,**

zapsané společ. s ručením obmezeným
pošta Jednov, Morava.

Prohlédněte si expozici na výstavě.

NÁRODNÍ KROJE

Český svéráz, slovácké a valašské košile,
vyšívané kapesníky, prádlo dětské i dám-
ské zhotoví a předtiskne Vám nejlépe



ŽOŤE ŠMUKOVÁ, předtiskárna, MOR.
OSTRAVA, Kostelní ul. 17 (vedle Panice)

Šťastné losy



Ota Resch,
Pardubice.





DROGERIE
JOSEF MAREK
V ORLOVĚ.

Masarykova třída.

Proti nemocnici.



**Veškeré drogy. Parfumerie. Radi-
kální prostředky proti hmyzu.**

BARVY. LAKY.

Kopací míče a ostatní sport. potřeby.

Čokoláda.

Bombony.

Benzinová stanice!

MAX BERZ,

řezník a uzenář

Karvinná na Těšínsku.

Denně čerstvé uzeniny. Každý den čerstvé
maso všech druhů.

Rychlá obsluha!

levné ceny!

Viktor Babík,

obuvník

Karvinná, Solca čís. 1278.

Zhotovování obuvi na zakázku. Prvotřídní
vypracování. Ceny levné. Obsluha vzorná.

**První parní pekárna bílé-
ho a černého pečiva**

JOSEF FAIKIS

V KARVINNÉ

dovoluje si upozorniti
P. T. návštěvníky vý-
stavy na svou



**Výstavní exposici v bu-
dově a prodejní stánek
před budovou.**

Denně čerstvé pečivo!

Krejčovské závody,

výroba všech druhů obleků a stejno-
krojů v zaručeně bezvadném prove-
dení za ceny konkurenční

Švajda a Lojda,

Orlová - Lazy -
Dětmarovice.

Orientálský stánek firmy

Tomáš Ůtaševič,

výrobce orientálských cukrovinek

v Nové Vsi u Mor. Ostravy.

Stánek uprostřed zadního nádvoří.
Denně čerstvé cukrovinky. - Velký
výběr! Levné ceny! ----- Vlastní
speciality orientálských cukrovinek.

Betonové roury kanálové, studniční
skruže, dlaždice v různých barvách
a vzorcích, ruční i lisované a z umě-
lého kamene, sloupy do plotu, žlaby
a odkapníky, mezníky, krytinu
z tašek korunových i drážkových
vyrábí a dodá

Rudolf Neborák,

betonářský závod a výroba umě-
lého kamene

Rychvald.



Specialita: terazzové dlažby brou-
šené, různé předměty, jako stoly,
plotny k nábytku z umělého
kamene atd.

Betonové ploty zákonem chráněné.

HOŠEK & ULRICH, V KARVINĚ.

Sukna. Manufaktura. :: Prádlo jemné
i dělnické. Pletené zboží. Obuv.
Klobouky. Límce. Kravaty.



Všekeré zboží za nejlevnější ceny a
v nejlepší jakosti!

Modní dům Jan Kandus v Orlové na náměstí.

: Bohatý sklad veškerého :
modního zboží dámského
i pánského. Velký sklad
dámských látek. : Pánské
prádlo všech jakostí. Pří-
pravy pro švadleny.



Koberce. Pokrývky. Zástlony.

Dámské klobouky.

Levné ceny!

Solidní obsluha!

Založeno 1910.

„ALIANC“

**VÝROBNÍ A NÁKUPNÍ SPOLEČEN-
STVO HOSTINSKÝCH ZAPS. SPOL.
S RUČ. OBM.**

KARVINNÁ, TĚŠ. SLEZSKO.

Továrna nejjemnějších likérů, výroba
ovocných šťáv, limonád a sodové vody.
Plnárna lahvového piva karvinského pi-
vovaru, sklad pilsenského „Prazdroje“.



Veškeré druhy likérů vyrábíme z prvo-
třídního lihu lihovaru Dra Larische-Mön-
nicha v Karvině toliko destilací s po-
užitím bylin, semen, kořinek a různých
plodů. Studenou cestou a z trestí výrobků
vůbec nevyrábíme. Náš „Brandy“ (dříve
cognac) vyrábíme jen z velejemného vín-
ného destilátu, medicínální jeho značka
vyrovná se úplně nejdražšímu francouz-
skému cognacu.

*Láhve původního plnění obdržíte u vý-
stavního stánku. Ochutnávání zdarma.*

Naše likéry, limonádu a sodovou vodu
lze obdržeti na výstavišti v kavárně,
cukrářství a v restauracích.

Městská SPOŘITELNA v Karvinné

Výhodně úrokuje vklady
na vkladní knížky
a běžné účty.



Vklady vyplácí bez výpovědi. Půjčuje na hypoteky, směnky a cenné papíry. Provádí veškeré bankovní obchody. Za vklady ručí veškerá aktiva spořitelny a město Karvinná - celým svým jměním a poplatní silou. -

Telefon č. 6.

**Následkem přestěhování
svých obchodních
místností**

**velký odprodej
dámského a pánského
modního zboží**

**za velmi snížené ceny po-
čátkem července 1924
u známé firmy**

**Albin Chamrad
v Orlové.**



**Dámské látky vlněné, hedvábné
a prací. Pánské prádlo. - Výbavy
pro nevěsty. Koberce. Pokrývky.
Záclony.**

**Prohlédněte výklady!
Navštivte obchod bez
nucení ke koupi!**



KLOBOUČNÍK

Boleslav Moravec

ORLOVÁ : :: : KARVINNÁ

TELEFON 18.

TELEFON 53.

TŘINEC

Jediná slezská parastrojní výroba klobouků. Bohatě zásobené sklady klobouků vlastní výroby, jakož i předních značek jako: Borsalino, Hückel, Hess atd.



Opravy klobouků v nejkratším čase.

Prohlédněte si zajímavou expozici na výstavě. ---- Prodej vystaveného zboží na místě. ---- Levnější ceny za účelem reklamním.